

ЗЛОУПОТРЕБА С ПО-СИЛНА ПОЗИЦИЯ ПРИ ДОГОВАРЯНЕ: ИСТОРИЯТА ДОСЕГА И БЪДЕЩЕТО В СВЕТЛИНАТА НА ДИРЕКТИВАТА ЗА НЕЛОЯЛНИТЕ В2В ПРАКТИКИ

АДВ. ПЕТЪР ПЕТРОВ, БОЯНОВ & КО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- Злоупотреба с по-силна позиция при договаряне
- Елементи и сравнение с другите конкурентно-правни нарушения
- Практиката досега
- Отмяна и нейният ефект
- Директивата за нелоялните търговски практики
- За кого се прилага и за кого не?
- За какво се прилага?
- Абсолютни забрани
- Условни забрани
- Правомощия на КЗК при прилагането ѝ
- Санкции
- Влизане в сила и срок за привеждане в съответствие

ЗЛОУПОТРЕБА С ПО-СИЛНА ПОЗИЦИЯ ПРИ ДОГОВАРЯНЕ

“Чл. 37а. (Нов – ДВ, бр. 56 от 2015 г.) (1) Забранява се всяко действие или бездействие на предприятие с по-силна позиция при договаряне, което е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда или може да увреди интересите на по-слабата страна при договарянето и на потребителите. Недобросъвестни са действия или бездействия, които нямат обективно икономическо основание, като необоснован отказ да се доставят или закупят стоки или услуги, налагане на необосновано тежки или дискриминационни условия, или неоснователно прекратяване на търговски отношения.

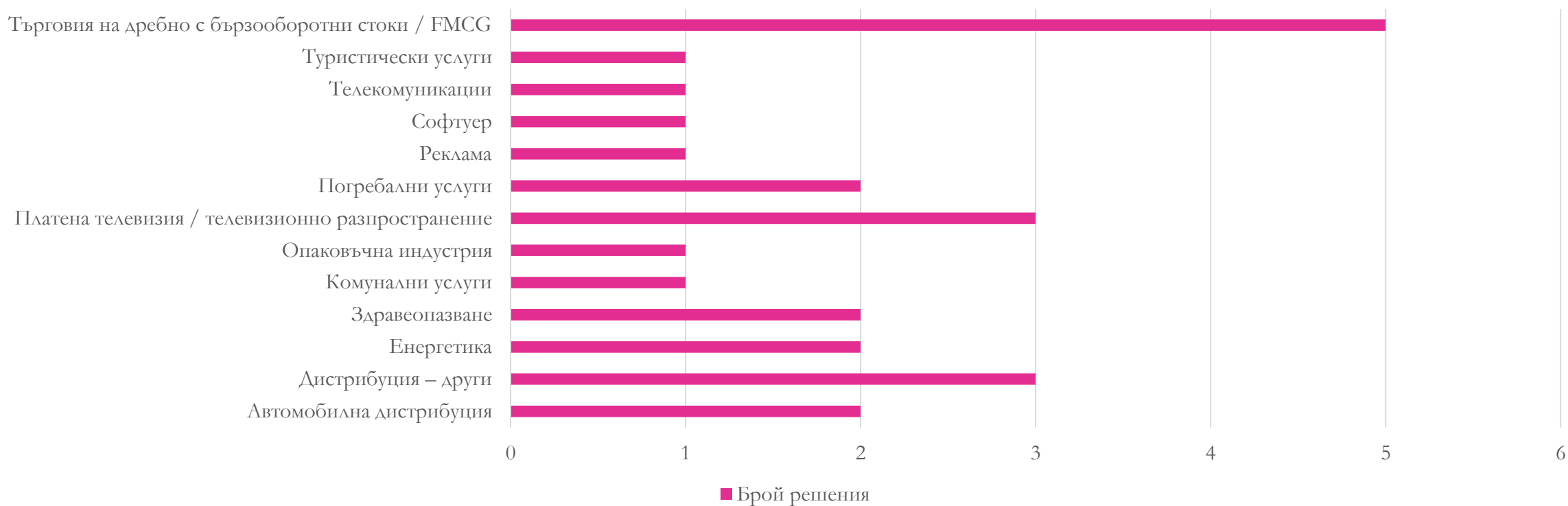
(2) Наличието на по-силна позиция при договаряне се определя с оглед характеристиките на структурата на съответния пазар и конкретното правоотношение между засегнатите предприятия, като се отчита степента на зависимост между тях, характерът на дейността им и разликата в нейния мащаб, вероятността за намиране на алтернативен търговски партньор, включително съществуването на алтернативни източници на снабдяване, канали за разпространение и/или клиенти.

ЕЛЕМЕНТИ И СРАВНЕНИЕ С ДРУГИ КОНКУРЕНТНО-ПРАВНИ НАРУШЕНИЯ

Нелоялна конкуренция	Злоупотреба с по-силна позиция при договаряне	Злоупотреба с господстващо положение
(едностранно) действие или бездействие	(едностранно) действие или бездействие	(едностранно) поведение (действие или бездействие)
Предприятие	Предприятие	Предприятие
Противоречие с добросъвестната търговска практика	Противоречие с добросъвестната търговска практика	
Възможност за увреждане на интересите на конкурент	Възможност за увреждане на интересите на по-слабата страна при договарянето	Възможност за увреждане на конкуренцията
	Възможност за увреждане на интересите на потребителите	Възможност за увреждане на интересите на потребителите
	Липса на обективна обосновааност	Липса на обективна обосновааност

ПРАКТИКАТА ДОСЕГА

Брой решения

ОТМЯНА И НЕЙНИЯТ ЕФЕКТ

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 69:

§ 69. (1) Започнатите и недовършени до влизането в сила на този закон производства по глава седма „а“ се довършват по досегашния ред.

(2) Молби и искания, постъпили по отменения чл. 37а, по които не е образувано производство пред Комисията за защита на конкуренцията, се разглеждат по досегашния ред.

ДИРЕКТИВАТА ЗА НЕЛОЯЛНИТЕ ТЪРГОВСКИ ПРАКТИКИ

- Директива (ЕС) 2019/633 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно нелоялните търговски практики в отношенията между стопанските субекти във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти

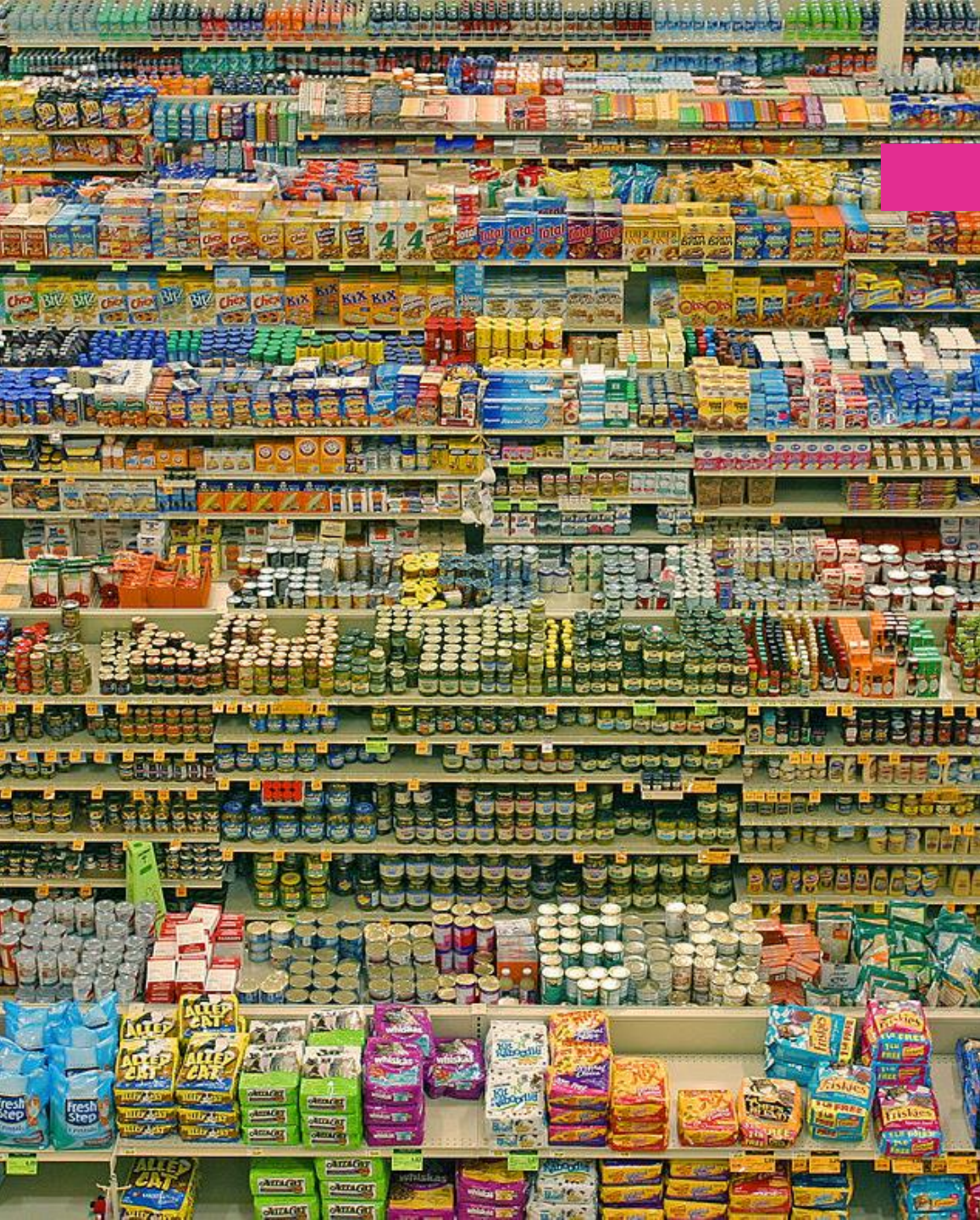
ЗА КОГО СЕ ПРИЛАГА И ЗА КОГО НЕ?

- Отношения между предприятия (?) или между предприятие (?) и публичен орган
  - „купувач“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо от мястото на установяване на лицето, или всеки публичен орган в Съюза, които купуват селскостопански и хранителни продукти. Понятието „купувач“ може да включва група от такива физически и юридически лиц
  - „доставчик“ означава всеки селскостопански производител или всяко физическо или юридическо лице, независимо от мястото им на установяване, които продават селскостопански и хранителни продукти. Понятието „доставчик“ може да включва група от такива селскостопански производители или група от такива физически и юридически лица, като организации на производителите, организации на доставчици и сдружения на такива организации;
  - „публичен орган“ означава националните, регионалните или местните органи, публичноправните организации, или сдружения от един или няколко такива органи или от една или няколко такива публичноправни организации
- Поне едната страна трябва да е установена в ЕС
- Не се прилага в отношенията с потребители

ЗА КОГО СЕ ПРИЛАГА И ЗА КОГО НЕ?

Купувач	Доставчик
>3 911 000 ЛВ.	<3 911 000 ЛВ.
> 19 558 000 ЛВ.	19 558 000 ЛВ. > 3 911 000 ЛВ.
> 97 791 000 ЛВ.	97 791 000 ЛВ. > 19 558 000 ЛВ.
> 293 374 000 ЛВ.	293 374 000 ЛВ. > 97 791 000 ЛВ.
> 684 540 000 ЛВ.	684 540 000 ЛВ. > 293 374 000 ЛВ.
Публичен орган	< 684 540 000 ЛВ.

ЗА КАКВО СЕ ПРИЛАГА?

- Отношения по доставка на храни и селскостопански продукти = продуктите, изброени в приложение I към ДФЕС, и продукти, неизброени в това приложение, но преработени за употреба като храни от продуктите, изброени в посоченото приложение
- Свързани с доставката услуги (маркетингови, логистични и др. предоставяни от купувача на доставчика)
- Други стоки доставяни от доставчици на купувачи попадащи в обхвата?

АБСОЛЮТНИ ЗАБРАНИ

Плащане от купувач на доставчик	По договор за редовна доставка на продукти	По инцидентни доставки на продукти
Нетрайни селскостопански и хранителни продукти	по-късно от 30 дни след изтичането на договорения срок за доставка, в който доставките са направени, или по-късно от 30 дни след датата на определяне на платимата сума за този период на доставка, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна	по-късно от 30 дни след датата на доставка или по-късно от 30 дни след датата на определяне на платимата сума, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна
Други селскостопански и хранителни продукти	по-късно от 60 дни след изтичането на договорения срок за доставка, в който доставките са направени, или не по-късно от 60 дни след датата на определяне на платимата сума за този период на доставка, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна	по-късно от 60 дни след датата на доставка или по-късно от 60 дни след датата на определяне на платимата сума, в зависимост от това коя от тези две дати е по-късна.

АБСОЛЮТНИ ЗАБРАНИ

- отказ от купувача на поръчки за нетрайни селскостопански и хранителни продукти с толкова кратко предизвестие, че не може основателно да се очаква доставчикът да намери друг начин за търговска реализация или за употреба на тези продукти; предизвестие от по-малко от 30 дни се счита винаги за такова кратко предизвестие. Държавите членки могат да определят срокове, по-кратки от 30 дни за специфични сектори в надлежно обосновани случаи;
- едностранна промяна от купувача на договора за доставка на селскостопански и хранителни продукти по отношение на честотата, метода, мястото, времето или обема на доставката или набавянето на селскостопански и хранителни продукти, стандартите за качество, условията на плащане или цените, или по отношение на предоставянето на свързани услуги;
- искане от купувач за плащания от доставчик, които не са свързани с продажбата на селскостопански и хранителни продукти на доставчика;
- искане от купувач за плащане от доставчика за похабяване или бракуване на селскостопански и хранителни продукти, или и двете, които са настъпили в помещенията на купувача или след като собствеността е прехвърлена на купувача, когато такова похабяване или бракуване не се дължи на небрежност или вина на доставчика;

АБСОЛЮТНИ ЗАБРАНИ

- отказ от купувач да потвърди в писмен вид условията по договор за доставка между купувача и доставчика, за които доставчикът е поискал писмено потвърждение; това положение не се прилага, когато договорът за доставка се отнася за доставянето на продукти от член на организация на производителите, включително кооперация, на организацията на производителите, в която доставчикът членува, ако уставът на тази организация на производителите или правилата и решенията, установени в устава или произтичащи от него, съдържат разпоредби с действие, сходно с действието на условията по договора за доставка;
- неправомерно придобиване, използване или разкриване от купувача на търговски тайни на доставчика по смисъла на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета (9);
- предупреждаване от купувача за предприемане на ответни търговски действия срещу доставчика или предприемането на такива действия, ако доставчикът упражнява своите договорни или законни права, включително като подава жалба или сътрудничи в разследването на правоприлагащи органи;
- искане от купувача към доставчика за компенсация за разходите по разглеждане на жалби на клиенти, свързани с продажбата на продуктите на доставчика, въпреки че не е налице небрежност или вина от страна на доставчика.

АБСОЛЮТНИ ЗАБРАНИ

10. забрана или ограничаване от купувача на доставчика по договора да предлага или да закупува стоки или услуги на или от трети лица;

11. забрана, ограничаване или налагане на санкции от купувача на доставчика по договора за предоставяне на същите или по-добри търговски условия на трети лица;

12. едностранно и неоснователно прекратяване на договора от купувача или прекратяване без предизвестие в разумен срок, достатъчен за доставчика да покрие инвестиционните си разходи и с оглед на предишните търговски отношения на страните по договора.

УСЛОВНИ ЗАБРАНИ

(16) При вземането на решение дали определена търговска практика се счита за нелоялна, е важно да се намали рискът това да ограничи използването на почтени, повишаващи ефективността споразумения, договорени между страните. С оглед на това е целесъобразно да се прави разграничение между практиките, предвидени с ясни и недвусмислени условия в договорите за доставка или последващи договори между страните, и практиките, които възникват, след като започне изпълнението на сделката, без да са били договорени предварително, така че да бъдат забранени само едностранни промени с обратна сила в тези ясни и недвусмислени условия на договора за доставка.

УСЛОВНИ ЗАБРАНИ

- връщане от купувача на непродадени селскостопански и хранителни продукти на доставчика, без купувачът да е заплатил за тези непродадени продукти или без да е заплатил за изхвърлянето им, или и двете;
- таксуване на доставчика с плащане като условие за складирането, излагането или включването в продуктовата гама на негови селскостопански и хранителни продукти или предоставянето на пазара на такива продукти;
- искане от купувача за поемане от доставчика на всички или част от разходите за намалени цени на селскостопански и хранителни продукти, продавани от купувача в рамките на промоция;
- искане от купувача за заплащане от доставчика за рекламирането от купувача на селскостопански и хранителни продукти;
- искане от купувача за заплащане от доставчика за предлагането на пазара от купувача на селскостопански и хранителни продукти;
- таксуване на доставчика от купувача с плащане за оборудване на помещения, използвани за продажбата на продуктите на купувача.

УСЛОВНИ ЗАБРАНИ

7. искане от купувача за заплащане от доставчика на транспортни и/или логистични разходи;

8. искане от купувача за намаление на цените на продуктите със задна дата пряко или чрез прилагане на необосновани отстъпки, бонуси и такси или предоставяни услуги.

ПРАВОМОЩИЯ НА КЗК ПРИ ПРИЛАГАНЕТО Й

- Съгласно Директивата доставчикът има избор да предяви искането си пред националния орган по мястото на установяването си или по мястото на установяване на купувача
- КЗК има обичайните правомощия по разследване на глава 7
- КЗК ще има правомощие да извършва претърсвания във всички служебни и други помещения, превозни средства и другите обекти, използвани от предприятията, сдружения и др.
- КЗК се очаква, че **няма** да има правомощие да извършва претърсване в домовете, превозните средства и др. не-служебни помещения на представителите, членовете на управителните органи или другите служители на предприятия, сдружения и др.

САНКЦИИ

§ 61. В чл. 100 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За нарушение на забраните по чл. 37б и 37в комисията налага на купувач на селскостопански и хранителни продукти имуществена санкция в размер от 5 000 до 300 000 лв.“

ВЛИЗАНЕ В СИЛА И СРОК ЗА ПРИВЕЖДАНЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ

01 ноември 2021 г. и се прилага за договорите за доставка, сключени след тази дата

Съществуващите договори следва да бъдат приведени в съответствие в 12-месечен срок

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

ПЕТЪР ПЕТРОВ, БОЯНОВ & КО.

p.petrov@boyanov.com